

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 04 maja 2022 r.

P-1.4131.159.2022.AA

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, poz. 583)

stwierdzam nieważność

§1 ust. 2 uchwały Nr XXXIX/283/2022 Rady Gminy Malechowo z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Malechowo za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, w zakresie wyrazów: *organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Malechowo.*

Uzasadnienie

W dniu 31 marca 2022 r. Rada Gminy Malechowo podjęła uchwałę Nr XXXIX/283/2022 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Malechowo za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 7 kwietnia 2022 r.

Materialnoprawną podstawę badanej uchwały stanowią przepisy art. 15 ust. 1 oraz ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych¹, w myśl których odpowiednio *strażak ratownik OSP, który uczestniczył w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 291, z późn. zm.) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego, naliczanego za każdą rozpoczętą godzinę od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy.*

¹ Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2021 r., poz. 2490).

Brzmienie powołanych unormowań prowadzi niezbieżnie do wniosku, że prawo do ekwiwalentu pieniężnego za udział w czterech rodzajowo określonych zdarzeniach – akcji ratowniczej, działaniu pożarniczym, szkoleniu i ćwiczeniu - wynika wprost z przepisu ustawy i nie zależy od woli jakiegokolwiek podmiotu. Udział strażaka ratownika OSP w którymkolwiek ze wskazanych zdarzeń rodzi po stronie strażaka roszczenie o wypłatę ekwiwalentu. Do rady gminy należy – z woli prawodawcy wyrażonej w art. 15 ust. 2 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych – ustalenie wysokości tego ekwiwalentu, przy czym swoboda rady w tym zakresie jest ograniczona poprzez wprowadzenie zastrzeżenia, że nie może on przekraczać *1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto (...)*.

Rada gminy nie może więc rozstrzygać w uchwale podjętej na podstawie ww. regulacji o żadnych innych kwestiach, w szczególności nie może ustalać ekwiwalentu za udział w innych, niewymienionych w art. 15 ust. 1 powołanej ustawy, zdarzeniach lub czynnościach, jak też nie jest władna do ograniczania w jakikolwiek sposób prawa strażaka ratownika OSP do ekwiwalentu pieniężnego. Ustawodawca nie upoważnił bowiem rady gminy do wpływania na zakres uprawnień strażaków ratowników OSP w inny sposób aniżeli poprzez ustalenie wysokości ekwiwalentu pieniężnego.

W kontekście powyższego, za nieprawidłowy należy uznać §1 ust. 2 uchwały Nr XXXIX/283/2022, w zakresie, w jakim wskazuje on na organizatorów ćwiczenia oraz szkolenia. W myśl tego przepisu „Ustala się ekwiwalent pieniężny za udział w szkoleniu lub ćwiczeniu organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Malechowo w wysokości 5,00 zł za każdą godzinę udziału”. W ten sposób bowiem Rada Gminy Malechowo, ustalając wysokość ekwiwalentu pieniężnego wyłącznie za udział w ćwiczeniu bądź szkoleniu organizowanym przez wskazane ściśle dwa podmioty, pominęła okoliczność, że do zadań ochotniczych straży pożarnych należy nie tylko udział w szkoleniach i ćwiczeniach organizowanych przez jednostkę samorządu terytorialnego i Państwową Straż Pożarną, ale również przez inne uprawnione podmioty, a co więcej, ochotnicze straże pożarne mają za zadanie także organizowanie ćwiczeń (art. 3 pkt 6 ustawy o ochotniczych strażach pożarnych). Poczynione zatem w §1 ust. 2 uchwały zastrzeżenie, polegające na określeniu organizatorów ćwiczeń i szkoleń, stanowi nie tylko nieuprawnione przekroczenie delegacji ustawowej (rada gminy nie została upoważniona do określenia, za co przysługuje ekwiwalent pieniężny), ale prowadzi również w konsekwencji do pozbawienia strażaka ratownika OSP tego ekwiwalentu w przypadku, gdy weźmie on udział w ćwiczeniach organizowanych przez samą ochotniczą straż pożarną, a także w szkoleniu lub ćwiczeniu organizowanym przez inny uprawniony podmiot.

Takie działanie niewątpliwie stanowi istotne naruszenie prawa. W związku z tym, stwierdzenie nieważności §1 ust. 2 uchwały Nr XXXIX/283/2022 Rady Gminy Malechowo z dnia 31 marca 2022 r. w sprawie *ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla członków Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Malechowo za udział w działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu*, w zakresie wyrazów: *organizowanym przez Państwową Straż Pożarną lub Gminę Malechowo*, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Na rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego, w terminie 30 dni od dnia otrzymania przedmiotowego rozstrzygnięcia.

II Wicewojewoda Zachodniopomorski
Mateusz Wagemann

Otrzymują:

- 1) Rada Gminy Malechowo,
- 2) aa.